VIII. évfolyam. Arad, 1893. Május 9. Kedd. 106-ik szám.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:		Vidéken postai szétküld:	
Egész évre	12 frt	Egész évre	14 frt
Fél évre	6 „	Fél évre	7. „
Negyed évre	3 „	Negyed évre	3.50
Egy hóra	1 „	Egy hóra	1.20

Kiadóhivatal:
Az „Aradi Nyomdatársaság", főut ö1. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzekés a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések dija:
Hat h. petit sor egyszer . 6 kr | Bélyegdij külön . . . 30 kr
Minden következőnél . . 4 | Nyilttér sora . . . . . 15 „

Szerkesztőség:
Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

A zsidó reczepczió sorsa.

Arad, május 8.

Lapunk szombati számának élén foglalkoztunk azon mozgalommal, mely »A zsidó vallás reczepcziójának elökészitésére kiküldött bizottság« némely ügyetlen tagjától meginditva, végeredményében magára a miniszter javaslatára nézve is végzetessé lehet, de minden körülmények közt nagy reszenzust fog ébreszteni az országban s tárt ajtót nyit a sötét lelkü klerikális izgatóknak a fajgyülöletet a magyar nép szélesebb köreibe belopni.

Már a tővárosi sajtó is behatóbban foglalkozik a kérdéssel. A jezsuita B. H. szombati számának élén kannibáli élvezettel konstatálja a zsidók elégedetlenségét, a kormány fogyatékos liberálizmusát, s önelégülten mérlegeli a mozgalom horderejét. Szintugy a P. H. és a »Nemzet« is vezérczikkben méltatja a kérdést. Különös megelégedésünkre szolgál, hogy a »Nemzet« mindenben igazat ad a »Közlöny«-ben kifejtett álláspontunknak s már csak ezért is érdemesnek tartanók a czikk főbb pontjait ismertetni, bár különben főérdeke, hogy az illetékes nézetet tolmácsolja az annyira időszerütlenül és oktalanul fölvetett kérdés felöl, s hogy pár igen találó megjegyzést foglal magában a jezsuita pártról és annak sajtójáról. Ime a czikk bővebb kivonatban:

»Legsötétebb Afrikáját képezi a magyar közéletnek az a tábor, mely makacsul, lépésről-lépésre harczolva mindent elkövet, hogy az egyházpolitikai programm diadalát feltartóztassa. De egyszersmind ugyanez a tábor bámulatos ügyes és merész abban, hogy minduntalan lobogót cserél, fekete szineit alkalom adtán még legveresebbre is átváltoztatja.

Fogcsikorgatva kiáltozta még a minap, mikép lehet, mikép szabad reczipiálni a zsidókat, mikor ezek vallásilag és egyházszervezetileg még nincsenek organizálva; neolog zsidókat még csak lehetne bevenni, de az orthodoxokat nem, stb.

Ezek voltak a csatakiáltások még egy hét elött. Csáky Albin grófot tulságos liberálizmusról, sőt könnyelmüségről vádolták. És ime, most egyszerre fordult a koczka.

Az ultramontán táborban meghallották, hogy a zsidók reczepcziójáról szóló törvényjavaslat tekintetében liberális aggály forog fenn, s hogy a zsidók közt sokan nem tartják teljesnek a reczepcziót, mert az 1868. 53. t:-czikknek csak az áttérésre vonatkozó szakaszait alkalmazza a zsidó vallásra. Nosza, semmi sem ment oly gyorsan, mint a fekete szineknek vörös szinekkel való felcserélése.

— Ime, a kormány és a szabadelvüpárt hires liberálizmusa! Ez hát a 48-diki hagyományok fenntartása, Deák Ferencz szellemének öröksége. Csáky lelkében mégis csak reakczionárius, s a mi még csunyább, két szinü: még a zsidókat is meg akarta csalni.

Ezzel a taktikával, ezekkel a folyton változó, legnagyobb ellentétekbe átcsapó jelszavakkal nem érdemes foglalkozni. Csak azért utalunk azokra, hogy a liberálizmus lássa, minő ellenfelekkel van dolga, a kik hol báránykák, hol farkasok, s bár az igaz szabadelvüségüek esküdt ellenségei, tudnak krokodil-könyeket ejteni és siránkozni a szabadelvüség megsértése miatt.

Erdekesebb és fontosabb maga a kérdés. Tény, hogy a zsidó vallás reczepcziójáról szóló törvényjavaslat az 1868. 53. t.-czikknek főleg csak az áttérésre vonatkozó szakaszait vette át. De ez volt és ez a reczepczió lényege. Különben a zsidó vallás amugy is egyenjogu volt a többi bevett felekezetekkel. Ugyanazon jogokat, s az állam részéről ugyanazt a védelmet, sőt segélyt élvezte, mint a többi vallások. Csakis a zsidó vallásra való áttérés volt lehetetlen.

E körülmény képezte vallásszabadságunkon és liberalizmusunkon a szégyenfoltot, melyet fenntartott még az 1848-iki forradalmi törvényhozás is, és melyet nem szüntetett meg Deák Ferencz szelleme sem 1867-ben, midön a zsidók politikai egyenjogusága kimondatott, sem 1866-ban, mikor vallásfelekezeti magna chartánk, az 1868. évi 53. t.-cz. készült, mert az egyenjoguságnak legfőbb feltétele és lényege, az áttérés viszonossága nem létesült.

Ez volt a jogos sérelmi pont. Ezért panaszkodhattak zsidó honfitársaink és a kormány is abban látta a reczepczió lényegét, hogy ledönti az utolsó válaszfalat, mely a zsidóságot a kereszténységtől elzárja s hogy a zsidó vallásra való áttérhetés kimondása által megszünteti a még fennálló legnagyobb igazságtalanságot.

Az 1868. 53. t.-czikknek némely intézkedését nem terjesztette ki a zsidóságra azért, mert ezek nem látszottak lényegeseknek, s a retrográd ligának mégis fegyvert adtak volna kezébe, hogy ekképpen az egész reczepczióot megbuktassa. Elenyésző csekély dolgok ezek az áttérhetés nagy elvéhez képest, mint p. o. a lelencz vallása, ha zsidó veszi magához, vagy némely méltóság, melyet régi törvényeink a katholikus és protestáns valláshoz kötnek, stb.

De ha e kisebb jelentőségü dolgok sértik zsidó honfitársaink jogérzetét, a kormány kész minden oly inditványt elfogadni, mely a reczepcziót ez apróbb részletek tekintetében is teljessé fogja tenni. Kész annak a veszélynek daczára, hogy ez esetben a reczepczió leglényegesebb feltétele, az áttérés kölcsönösségének elve nagyobb akadályokba fog ütközni.

A most vörös szineket kitüzö ultramontán tábor tehát ne örüljön, hogy illiberálizmuson kapta rajta a kormányt. Ha a gerendák ledölte után a szálkák is sértik valakinek a szemét, el lehet távolitani ezeket is. Csáky Albin gróf röviden elháritja azokat. De azután ha emiatt a reczepczióról szóló javaslat utjába sokkal nagyobb sziklák gurulnak, törvényerőre emelése sokkal nehezebb lesz, ez máraz után igazán ártani fog a liberálizmus ügyének.

És akkor majd valóban örülhetnek a fekete táborban.

Most is tudták ők, mit cselekesznek, midön zsidógyülöletük daczára zsidóbbakká lettek a zsidóknál s radikálisabbakká a legradikálisabbaknál.«

Igy a »Nemzet«, és igy gondolkozik a helyzetröl minden józan és valóban liberális politikus, a ki a zsidók egyenjogositásának igaz barátja. Reméljük, hogy vannak a magyarországi zsidóságnak még más irányadó politikusai is, mint azok a fuserek, a kik »A zsidó vallás reczepcziójának elökészitésére kiküldött bizottság«-on belül a vezérszerepet játszszák, és hogy ezen józanabb elemek mihamarább el fognak mindent követni arra nézve, hogy alkalmat ne nyerjen a klerikális izgatás majd ilyen jelszavakkal bujtogatni a tudatlan tömeget: »Ime a zsidók követelik, hogy a lelenczek az övék legyenek, hogy a községi adóból tartassék fönn a zsinagógájuk és iskolájnk, hogy a keresztény temetőkbe temetkezzenek«. Ugyan meggondolták-e amaz »elökészitők«, a kik tulajdonképen jobban beválnának valami temetkezési egyesület bizottságába, hogy mit követelnek, és mit — kaphatnak?

Belföld.

A máramarosi felirat.

Máramarosmegye hazafias közönsége a képviselőház elé terjesztett feliratában következőleg tolmácsolja hozzájárulását a kormány egyházpolitikai programmjához.

Igaz szabadelvüség jogegyenlőség nélkül nincs; a család s a társadalom békéje az állam közérdeke. Ezért kivánjuk mi az egyenjoguságot s a vallási szabadságot, mely hivatva lesz a különböző felekezetek közti egyenlőséget s féltékenységet megszüntetni, a veszélyeztetett egyetértést, a kölcsönös tiszteletet megszilárditani s a polgárok nyugalmát biztositani. Tudjuk, hogy a radikális reformok, azok az évszázadokra kiható átalakulások, melyek mélyen belenyulnak a társadalmi életbe, rázkódtatással, izgalmakkal járnak. De a nagy nemzeti érdekekkel szemben, akkor, a midön

a magyar államesze, a nemzeti egység megerösitéséről s a vallásfelekezetek közti egyetértés és kölcsönös tisztelet megszilárditásáról van szó, el kell némulni az ellentétes nézeteknek. Hiszen az állam és egyház, ha egymás jogkörét kölcsönösen tiszteli, hivatását összhangban teljesitheti. Minthogy pedig törvényhatóságunk meg van győződve arról, hogy a kormány az egyházpolitikai függő kérdéseket részleteiben átgondoltan, hazai viszonyaink figyelembe vételével, a vallás bántalma s a lelkiismeretei szabadság megsértése nélkül akarja rendezni, azon kérést intézzük a képviselőházhoz, hogy a kormányt e programm megvalósitása körüli törekvésében támogatni méltóztassék. Magunk részéről készségesen felajánljuk ez irányban hazafias müködésünket.

—

Uj főispán.

Alsó-Fejérmegye főispáni székében legközelebb változás áll be. Kemény Kálmán br. főispán ugyanis megválik ez állásától és helyébe még e hónap folyamán Zeyk Dániel orsz. képviselő fog főispánná kineveztetni. Kemény báró továbbra is megmarad Maros-Tordamegye élén.

A főrendiház ülése.

— Az „Aradi Közlöny" eredeti tudósitása. —

— május 8.

A förendiház mai ülésén az elöterjesztések után Szlávy József koronaőr elnök dicsérő szavakkal adózott Edelsheim Gyulai Lipót br. emlékének, majd szólott ama undok merényletről, amely Vaszary Kolos biboros ellen irányult.

A förendek tagjai siettek üdvözölni a herczegprimást, másrészről pedig részvétöket fejezték ki az ura védelmében megsebesült hüséges szolgának.

Aztán arról vitatkoztak még, felfüggesszék-e Almássy Tasziló gróf mentelmi jogát, becsületsértés miatt. Gyulai Pál, Keglevich István gróf és Karap Ferencz a felfüggesztést javasolták, Zichy Nándor gróf, Rudnyánszky József br. a mentelmi bizottság javaslatát pártolta, a mely a jog felfüggesztését megtagadja. Ezek véleményéhez csatlakozott a förendek többsége is.

A napirend tárgyait, nehány kisebb jelentőségü törvényjavaslatot s nehány jelentést hamarosan letárgyalták.

Az ülés folyamán az elnök bemutatta a honvédszobor-bizottság meghivóját. Amire a förendek azt határozták, hogy aki el akar oda menni, az -- elmehet.

Holnap kezdődik a budget-tárgyalás.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny" eredeti tudósitása. —

— május 8.

Kezdete d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br.

Jegyzők: Eszterházy Kálmán gr., Molnár Antal, Hentaller Lajos.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Csáky Albin gr., Bethlen András gr., Josipovich Imre, Lukács, Hieronymi.

Felolvasták és hitelesitették a mult ülés jegyzőkönyvét.

Elnök jelenti, hogy Atzél Béla br. a végleg igazolt képviselők közé iktatandó. — Megtörtént.

Elnök bemutatja a kérvényeket. — Kiadták a bizottságoknak.

Hieronymi Károly bemutat egy törvényjavaslatot a cholera-járvány alkalmával történő nemzetközi érintkezésre vonatkozólag.

Lukács Béla bemutatja a Szerbiával kötendő ideiglenes kereskedelmi szerződésre vonatkozó javaslatot és ezzel együtt bemutat több helyiérdekü vonatra vonatkozó javaslatot.

Kiadták az illető bizottságoknak.

Következik

a község és felekezeti tanitók fizetésének

tárgyalása.

Tárgyalták Kun Miklósnak az igazságügyi bizottsághoz utasitott inditványát, amely az államellenes tényeket sorolja föl.

Mohay Sándor előadó jelzi, hogy ez az indivány nem a 11. §-hoz, hanem a 13. §. végéhez füzendő. Maga a bizottság az államellenes tények felsorolását nem tartja helyesnek, mert a gyakorlati élet nagyon könnyen meghiusithatja ezt a felsorolást s akkor csak nagyobb bajok származnak a dologból, mint a mekkora harczot várunk a megállapitásból. Ha mégis a ház a felsorolás mellett foglal állást, ugy a következő szöveget ajánlja elfogadásra:

Államellenes irányunak tekintendő különösen minden cselekmény, mely az állam alkotmánya, nemzeti jellege, egysége, külön állása, vagy területi épsége, továbbá az állam nyelvének törvényben meghatározott alkalmazása ellen irányul, — történt legyen az tanhelyiségben, akár azon kivül, vagy idegen állam területén, élő szóval vagy nyomtatvány, képes ábrázolat, tankönyvek, vagy egyéb taneszközök utján.

Ajánlja a bizottság javaslatának figyelembe vételét. (Helyeslés.)

Kun Miklós elfogadja a bizottság javaslatát, még azt az egy szót kivánván beiktatni: „irásban."

Thaly Kálmán stiláris módositást ajánl.

Beöthy Akos örvend, hogy a jogügyi bizottság most már illetékesnek vallja magát s nem utasitja vissza ennek a kérdésnek a tárgyalását is, mint megtette csak legutóbb is. A felsorolást helyesli és jogosnak tartja, mert azt a deliktumokat, amelyektől óvakodni kell, tudni szükséges. A szöveget elfogadja. (Helyeslés.)

Bartha Miklós csak a szabatosság szempontjából ajánl egyetlen szó módositást. Az inditvány szövegében idegen állami kifejezés áll. Már most benne van abban Ausztria? korrektul ugy van kifejezve, hogy: „más államban". (Helyeslés.)

Csáky Albin gr. kijelenti, hogy készséggel és szivesen elfogadja a bizottság javaslatát, ugyszintén a Bartháét.

A ház a szakaszt Bartha, Kun és Thaly módositásával fogadta el.

A ház tisztviselőinek szolgálati szabályzata.

Az 59. §-nál **Linder** György a ház naplójának szerkesztője mellé egy segédet kiván. Erre módositást terjeszt be. (Helyeslés balfelől.)

Farbaky István azt ajánlja elfogadásra hogy egyes beszédek el nem mondott része a ház naplójába föl ne vétessék. (Helyeslés.)

A választ e módositásokkal fogadták el.

A 69. §.-nál **Linder** György általános módositást ajánl.

Méray Lajos a 600 frtos irnoki fizetéseket 700 frtban kéri megállapitani.

László Mihály a napló szerkesztőt csak a VI-ik dijosztályba kéri fölvétetni.

Bartók Lajos sürgeti, hogy azzal kapcsolatban a VII. dijosztályból töröljék. A naplószerkesztő rendesen kiváló irodalmi alak, ilyen a jelenlegi is, aki két évtizedes irodalmi müködés után kerül e hivatalba.

A ház a módositásokat elfogadta a kérvény kivételével.

A 70. §.-nál

Holczer Géza: A terembiztos csak, ki a házban szolgálatot teljesit; a müködési pótlékot megszavazza.

Csávossy Béla a müködési pótlékot megszavazza.

A szakaszt a módositással szavazták meg.

A 71 §.-nál **Várady** Károly kéri a ház el-

TARCZA.

— Május 9. —

A hadnagy bankárja.

[7] Irta: **Ziemsen Lajos.**

— Az „Aradi Közlöny"-nek forditotta: **Ursics Darinka.** —

Hersfelden tisztelettel köszönte meg a tábornok szivességét s e nehány udvarias szóval annyira megnyerte tetszését, hogy ez őt „csodálatos, kedves fiunak" mondta. Az elköszönés után mindketten a legkellemesebb kedélyhangulatban voltak.

Hersfelden ebéd után kellemes gondolatokba merülve járkált parkjában. Néhány hónap óta élete oly kellemes, körülményei annyira megváltoztak! Ezekre gondolva önkénytelenül eszébe jutott az ut, mely szerencséjét megalapitotta. Bármint gondolkozott is, mindig arra a gondolatra jött, hogy szerencséje megalkotója az a kedves leány volt; s most is, mint mindig, ha valamely kitüntetés érte, lelki szemei előtt látta a lány szép, szőke fejét, ártatlanul tekintő kék szemeit, hallotta édes, halk csengésü hangját, naiv kérdéseit, melyeket — óh ég! — mily mélyen vésett emlékezetébe! Kattyra való visszaemlékezés kellemes érzéssel tölté el egész lényét. S hogy ne vegye a gyermek kedvét, hát minden hó első napjaiban küldött egy kevés pénzt a lakonikus megjegyzéssel: „J. O. R. betétje." Kattyra czimezte, s életét adta volna, ha meglesheti, miként nyitotta fel a boritékot, milyen édes mosolylyal, milyen megelégedéssel tette a belőle kivett összeget abba a kis erszénybe, (melyre ő jól emlékezett) s mily jól állt neki az édes komolyság! Szive hevesebben dobogott, mikor mindezeket visszaidézte emlékébe s a tudat, hogy Katty ártatlan örömének ő az okozója, boldogga tette. A vágy őt viszontlátni erősebb volt e napon, mint máskor, s sóhajtva mondá:

— Edes gyermek! — majd halkabban suttogta: Édes ártatlan teremtés! Mily szivesen köszönném meg neki boldogságomat! . . .

De mindennek meg van a kellemes s kellemetlen oldala. Lassankint az egész ezred az ő vagyonosságáról beszélt s ha társai pillanatnyi pénzzavarban voltak, hozzá fordultak, s ez hanem is szerfelett nagy, de mégis gondokat okozott neki. A mai napnak sem hiányzott árnyékos oldala. Alig hogy hazatért hosszu sétájából, gyors lépteket hallott s heves kopogtatás után lakásába lépett egyik fiatalabb kollegája, Weideroda hadnagy, feldult arczczal.

— Istennek hála, hogy itt találom, kedves barátom! — kiáltott megkönnyebbülten, mint ki valamely nehéz terhet ráz le magáról s kezet nyujtott. Már kétszer itt voltam, de hiába, s szolgája sem tudta, hol találhatnám!

— Felette sajnálom! Ebéd után a parkban sétálgattam, hogy kissé lehütsem magamat!

— Kitünő! Magamnak is csak az kellene! Halántékom ugy lüktet, mintha tüzelnék! De nem az italtól s igy a séta nem sokat használna! Csak ön segithet! Akar? A dolog igen komoly!

Hersfelden összehuzta szemöldeit, majd szivesen szólt:

— Először is üljön le s nyugodja ki magát s csak aztán adja elő baját. Hogy nem vonom ki magam semmiből, ha barátaimnak segithetek, azt tudja. Ha segithetek, ugy szivesen teszem!

— Igaz barát maga Hersfelden, Zeusra az! Félelmem tetemesen csökkent, mióta kezét az enyémben éreztem! Távoztassa el maga a többit is! . . .

— Legyen őszinte, Weiderode! Meg fogok mindent tenni, mi lehetséges!

— Hallja tehát! Mondottam már egyszer, hogy az a gyalázatos Barmann sokat hitelezett; ugy hittem, várni s hallgatni fog, mig nagybátyám adósságom ki nem egyenliti; de tévedtem. A gazember bepanaszolt s ezredesem megparancsolta, hogy öt nap alatt törleszszem tartozásomat, különben a többiről ő fog intézkedni. Mindjárt nagybátyámhoz fordultam, kinek, mint tudja, egyedüli örököse vagyok, őszintén megirtam neki mindent, de máig nem kaptam semmi választ; mire az ezredessel rettenetes jelenetem volt, ki azzal végezte: Az ügyet a tábornok elé viszem!

— S ezt ő megtette? kérdé nyugtalanul Hersfelden.

— Igen, — erősitette a másik halvány arczczal, mialatt homlokáról verejték gyöngyözött, s gondolhatja, mint támadt az reám! Mindjárt azután, hogy magával beszélt! Rettenetes volt!

— És . . . a következés? kérdé részvéttel Hersfelden?

— Éppen ez, mi aggaszt! Parancsot kaptam holnap délig ezredesemnek Barmann nyugtatványát átnyujtani, ellenkező esetben ugyanabban az órában magamat a szolgálatból elbocsájtottnak tekinthetem. Igy mindent tud! Hersfelden! ismeri tán e régi mondást

nökét, hogy a kincstáraknál az előirt beszélőket tartsa szem előtt.

A szakaszt megszavazták, valamint a többit is jelentéktelenebb módositásokkal.

A horvát gyógyfürdőkről

szóló javaslatnál szólott

Hegedüs Sándor előadó ajánlja a javaslatot elfogadásra. (Helyeslés.)

A ház a javaslatot egyhangulag megszavazta.

Következik

a sommás eljárás

tárgyalása.

Jellinek Adám előadó a javaslat révén szól mindenekelőtt az igazságügyi politikáról, mely immár az eljárási reformok terére lépett. Ajánlja a javaslatot elfogadásra. (Elénk helyeslés jobbfelől.)

Horváth Lajos: Ma már tul vagyunk azon, hogy a szóbeliség és közvetlenség felett vitatkozzunk. Emellett foglalt állást jogász-közönségünk és állást foglalt Európa jogász-világa is; mindenütt a szóbeliséget és közvetlenséget támogatják az irásbeli eljárással szemben. Maga a képviselőház is állást foglalt és kifejezetten a közvetlenséget és szóbeliséget vallotta végczélja gyanánt e kérdésben. Hasonlóképen a jelenlegi igazságügyminiszter is e rendszer mellett nyilatkozott. Természetes tehát, ha a reform most ezt a rendszert lépteti életbe.

Városi közügyek.

Folytatólagos sorrendje

az Arad sz. k. város törvényhatósági bizottsága részéről 1893. évi május hó 10-ik napján d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyülésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

36. A budai honvéd-szobor leleplezési ünnepély rendező-bizottság felhivása Arad szabad királyi város közönségének a leleplezési ünnepélyen küldöttségileg való képviseltetése iránt.

37. Institóris Kálmán főjegyző kérvénye gyógyfürdők használhatása végett 6 heti szabadságidő engedélyezése iránt.

38. Inditvány Jókai Mórnak Arad szab. kir. város diszpolgárává való megválasztatása iránt.

Arad, 1893. május 8-án.

Kiadta:
Institóris Kálmán,
főjegyző.

Időjárás.

Légnyomás: reggel 7 órakor 758.0 mm., délután 2 órakor 757.1 mm. **Hőmérsék:** reghel 7 órakor C° + 5.6, délután 2 órakor C° + 7.8. **Szél iránya és ereje:** reggel 7 órakor DN. 2, délután 2 órakor DN. 3. **Felhőzet:** reggel borult, esik, délután borult, esik. **Csapadék az utóbbi 24 órában:** 11 miliméter.

Időjóslás a mai napra.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Május 9. —

Helyenként csapadék. — Hűvös.

HIREK.

Május 9. Kedd. Róm. kath. naptár: Gergely. — Protestáns naptár: Gergely. — Görög-keleti naptár (április 27.): Simeon. — A nap kél 4 óra 33 perczkor, nyugszik 7 óra 21 perczkor.

Szabadságharczi ereklyék orsz. muzeuma (szinházépület, II-ik emelet) nyitva mindennap délelőtt 9—12 és délután 2—4 óráig.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszint.

Jókay Mór Arad diszpolgára.

A nagy regényirónak küszöbön lévő 50évesjubileuma alkalmából Aradváros közönsége is le fogja róni a nemzet koszorus költője iránt a tisztelet adóját. Miként ugyanis az alábbiakból kitünik, nehány törvényhatósági bizottsági tag a szerdai közgyüléshez inditványt nyujtott be az iránt, hogy Arad városa Jókai Mórt diszpolgárrá válaszsza. Az inditvány következőleg hangzik.

Tekintetes Törvényhatósági bizottság! A folyó évben ötven éve lesz, hogy a magyar szépirodalom terén egy uj tehetség tünt fel, mely lángelméjének sugaraival csakhamar beragyogta a honi irodalom egét, majd annyira fejlődött ki az idők folyamában, hogy maig legfényesebb napját képezi ez égnek, valódi büszkeségét a magyarnak.

Ez évben ünnepli félszázados irodalmi jubileumát koszorus regényirónk · Jókai Mór.

Szükségtelen bőven fejtegetni a tekintetes Törvényhatósági bizottság előtt: kicsoda Jókai Mór az irodalomban, mi volt az ő müködésének hatása a magyar nemzetre, a magyar társadalomra.

Az a háromszázötven kötet, mely az ő arany tollából folyva közkincsét képezi nemzetünknek, egész nemzedéket tanitott meg arra, miként kell a sulyos napokban megőrizni a jobb jövő reményét, miként kell szeretni a hazát. Az ő müveiből tanul lelkesedni az ifju minden szóért és nemesért s ha mai anyagias korszakunkban még megtartotta létalapját az eszményiség, ha a Kárpátok és az Adria közt megőrizte szeplőtlen tisztaságát az erény: ugy ebben jelentékeny része van ama hatásnak, mit a Jókai elbüvölő tolla keltett s mi alól nem vonhatja ki magát senki.

Mindennél fogva jogos büszkesegünket képezi az a tudat, hogy ő a mienk s hazafias örömet kelt bennünk az a körülmény, hogy a hazánk és nemzetünk fölött őrködő gondviselés oly hosszura nyujtá, folytonosan buzgó, kiapadhatlan forráshoz hasonló gazdaggá tette az ő hasznos, nagybecsü irodalmi pályáját is.

Es mert természetesnek és indokoltnak tartjuk, hogy abban a hálában, melylyel eme félszázados ragyogó irói pálya eredményeiért a koszorus iróval szemben az egész nemzet adós, Aradváros, a hazafiság e déli őrhelye is osztozzék, s mert a közhasznu tevékenység terén szerzett érdemek legbokrosabbja, legmaradandóbbja nyerheti meg részünkről a törvényhatóság elismerését, ha a szellem fensége előtt meghajolva, e kitünő hazánkfiát oly lánczczal füzi városunkhoz, hogy szorosabb értelemben véve is magunkénak mondhassuk jelesünket, tisztelettel inditványozzuk:

Válaszsza meg a tekintetes Törvényhatósági bizottság Jókai Mórt, koszorus regényirónkat Arad sz. kir. város diszpolgárává s értesitse őt e megválasztásról a városhoz és a kitüntetéshez méltó diszszel kiállitott oklevélben.

Beadják: Edvi Illés László, Lukácsi Miklós, Ring Lajos, Avarfy Ferencz, Ring Géza, Tarjányi Vilmos, dr Keresztes Gyula, Kristyóry János, Millig József, Wadovsky Gusztáv, Bing Vilmos, Rozsnyay Mátyás, Wallfisch Armin, Nesnera Aladár trvhatósági bizotts. tagok.

—

Az „Aradi Közlöny"-re *előfizethetni bármely naptól, egy hóra 1 forintjával, vidéken postai szétküldéssel 1 frt és 20 krajczárral. A fürdőidény alatt a kiadóhivatal pontosan megküldi az „Aradi Közlöny"-t az esetben is, ha az előfizető tartózkodási helyét többször változtatja. Levelezőlapon nyilvánitott kivánságra a kiadóhivatal a lapot 8 napon át dijtalanul bárkinek megküldi.*

— **A hivatalos lapból.** A király Benedek András ezredesnek, a 19. számu gyalogezred pa-

---

Kérés már az, ha valakinek bajunkat elpanaszoljuk.

— Ismerem, s meg is értem. Beszélt-e Barmannal?

— Igen! S ő hajlandó lenne a nyugtatványt kiállitani, ha neki még ma egy maga által aláirt váltót nyujtanék be, mely ez év deczember 22-én járna le.

— Hersfelden összeránczolta homlokát s ajkait egymásra szoritotta.

— Mennyit tesz ki az egész?

— 750 . . .

— Tallér?

Weiderode elkeseredetten intett.

Hersfelden nem felelt mindjárt, hanem asztalához lépett számolgatott. Weiderode ideges nyugtalansággal kisérte kollegája minden mozdulatát s végre hevesen állott fel s csákója után nyult.

— Gondot okoz ez magának is, persze; haboz, de ugy van, bocsásson meg, hogy önt is nyugtalanitottam, rajtam ugy sem lehet már segiteni, jobb lesz a leggyorsabban véget vetni mindennek.

— Nem habozok, kedves barátom — mondá Weiderodenek társa s kezét nyujtotta neki; miután kis utánnézéssel meggyőződtem róla, hogy akkor fizethetek!

— Mit! — hát ön felteheti rólam, hogy nem fizetnék? — kiáltott indulatosan Weiderode?

— Felteszem, hogy ön, mint becsületes férfihez s jó baráthoz illik, mindent meg fog tenni, hogy engem a fizetés kötelezettsége alól felmentsen; de arra is gondoltam, hogy bekövetkezhetik olyan körülmény, mely gátolná önt ebben s akkor nekem kell majd fizetnem. Ugy találom, hogy képes leszek a végső esetben fizetni s igy aztán minden jól van! Itt a váltó?

A szegény Weiderode szólni nem tudott, a váltót odanyujtotta kollegájának. Ez figyelmesen átolvasta, megvizsgálta gondosan a papirost s aztán biztos kézzel aláirta.

— Fogja, kedves barátom!

Weiderode reszkető kézzel nyult a váltó után.

— Hersfelden — mondá ő meghatottan — nem szavakkal mondok köszönetet, mert tudom, maga ezt nem szereti, de ha egyszer valakire szüksége lenne, ki tüzbe, vizbe menne magáért, ne gondolkozzék sokáig. Azon férfinak neve Weiderode Lucian s minden pillanatban szolgálatjára áll.

Szivesen kezet szoritottak egymással s barátságosan tekintettek egymásra.

— Semmit sem tettem, csak azt, mit maga is megtett volna értem hasonló körülmények közt — mondá Hersfelden meggyőződéssel; ezért kérem egy szót sem erről s siessen a nyugtatványt magának a tábornoknak átnyujtani. A legjobb lesz igy s maga rehabilitálva lesz. Ő is s az ezredes is másküléonben kitünő véleménynyel vannak magáról!

Weiderode ajkán halvány mosoly jelent meg.

— Igaza van, sietek s még egyszer Hersfelden . . .

— Csend! Ez megbeszélésünkkel ellenkeznék! Csak el, minden további beszéd nélkül. A viszontlátásra estére a kaszinóban.

— Egy vigabb s boldogabb viszontlátásra.

*

A nyár hamar elmult s az ősz szeles, hüvös napjaivál hirtelen leköszöntött. Az utazók visszatértek a fürdők s más üdülési helyekről, a tisztek a gyakorlatokról, a szinészek és énekesek a szünnapokról s az őszi idény megtette első kisérleteit. A szinházak megnyiltak, a hangversenytermekben már élénkség mutatkozott s a lányos házakban az első estélyekre készültek. Uj társasági élet mindenfelé! S mialatt Hersfelden barátai a kiállhatatlan gyakorlatok után már alig várták a vidám estéket, addig ő szerkesztési irodájában gugolt s hangyaszorgalommal iparkodott pótolni azt, mit a hat heti gyakorlatok alatt elmulasztani volt kénytelen. Nem mintha közönyes lett volna a társadalmi élet iránt, vagy mintha nem gyakorolt volna rá a táncz ingert! Sőt a fiatal tisztek közt őt tartották a legkedvesebb, legszellemesebb társalgónak, a legfigyelmesebb s legügyesebb lovagnak, a legkitünőbb tánczosnak, szóval ő volt a mamák „enfant gaté"-ja! de most lapjának érdekei voltak a legtöbbek s különben is a küszöbön levő mulatságok nem is vonzották. Persze, ha látták volna a Greenhill-Cottage kivilágitott ablakai alatt állni, amint élvezettel hallgatta a hozzájutott zenei hangokat; ha megfigyelték volna, mily sovár tekintettel kutatott az ablak előtt elsurranó alakok között, mintha keresne valakit, különös gondolatokra jutott volna. Ez a társaság vonzotta oly nagyon, mint egyik másik sem.

(Folytatása következik.)

rancsnokának, valamint törvényes utódainak — régi magyar nemességük épségben tartása mellett — a „felső-eöri" előnevet; Dolecsko Mihály müszaki tanácsosnak, hivatalos pályáján és különösen az idei dunai árviz alkalmával szerzett érdemei elismeréseül, a Ferencz József-rend lovagkeresztjét, Soukup Adolf Kassa városi mérnöknek, pedig a katonaság laktanyaszerü elhelyezése érdekében és különösen számos laktanya tervezése és kiépitése körül tanusitott ügybuzgó tevékenysége elismeréseül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **Az ó-pécskai tüzkárosultak javára** eszközlött adománygyüjtés eddigi eredményét az alispáni hivatal ma küldte ki Pécskára a szétosztás eszközlése végett. A befolyt adományok összege 1211 frt 83 kr, melyből a közvetlenül az alispánhoz küldött adományok 639 frttal, az aradi hirlapok gyüjtései 281 frt 10 krral, s az aradi, ternovai, radnai, boross-besi, kisjenöi és eleki járásokbeli községek gyüjtései 291 frt 73 krral szerepelnek. Ezen adományokhoz járul még az országgyülési képviselőháznak az országos tüzkárosultak javára szánt adományából a pécskaiaknak juttatott 100 frt, mely összeg a belügyminiszterium általai tegnap küldetett le.

— **Szent-György napját** nagy egyházi pompával ünnepelték meg vasárnap az aradi gör. kel. románok és szerbek. A templomokban délelött tiz órakor ünnepélyes istentisztelet volt, a melyen a hivök nagy számban vettek részt.

— **Uj időjelzési állomások Aradmegyében.** A földmivelési miniszterium időjelző sürgönyök átvételével és kifüggesztésével ujabban a következő aradmegyei községek távirdahivatalait bizta meg, u. m.: Borosjenő, Borossebes, Buttyin, Pankota, Simánd és Vilagos. Az uj időjelzési állomások már jeleznek.

— **Katonai felülvizsgálat.** Allandó vegyes katonai felülvizsgálat volt tegnap Aradmegye székházában. Elővezettetett 65 hadköteles, kik közül a hadsereg számára besoroztatott 38, a póttartalékba 3, összesen 41.

— **Csendőrségi járőrök.** A honvédelmi miniszterium leiratban értesitette Aradmegye és Aradváros törvényhatóságait, hogy a járőrszolgálat gyakorlati elsajátitása végett gyalog és lovasjárőrök julius és augusztus havában állomásuktól nagyobb távolságra, esetleg több napra is elindulnak. A miniszter felhivja a hatóságokat, hogy ezen járőröket feladatuk teljesitése közben a szükséghez képest támogassák.

— **Adomány.** A szapáryligeti tüzkárosultak segélyezésére gróf Wenckheim Frigyes 300 forintot adományozott, s ezen összeg a kisjenöi járás főszolgabirája utján a napokban osztatott ki.

— **Vidéki zsurnalisztika.** A B.-Csabán hetenkint kétszer megjelenő „Békésmegyei Közlöny" politikai lap szerkesztésében változás állott be. Zsilinszky Endre dr, a lap eddigi szerkesztője visszalépett, helyét Verner László lapunknak hosszu időn át volt buzgó, fürgetollu belmunkatársa, a fenti lap eddigi segédszerkesztője foglalta el.

— **A kövezetbizottság** tegnap délután népesen látogatott ülésében tárgyalta az Aradi Polgári Takarék-pénztár azon kérvényét, melyben az Andrássy-uti telkén keresztül, az épitendő vigadó mentén utcza nyitását ajánlja föl a városnak és ez ajánlata fejében csak azt kéri, hogy a város amaz utczát kiköveztesse és csatornáztassa. A bizottsági ülésre az ajánlattevő pénzintézet vezérigazgatója is meghivatott esetleges felvilágositások nyujtása végett. Ettől értesült a bizottság, hogy az utczául kihasitott telekrész az intézetnek magának 25,000 frtjába került, és hogy ez utóbbi hajlandó az utczát telekkönyvileg is a város birtokába engedni, ha a szomszédokkal egyességre jutott. Daczára mindennek, a bizottság egy része bizonyos animozitással fogadta az ajánlatot és a tárgyalás folyamán élénk viták fejlődtek az ellentétes nézetüek között. Az egészet komplikálja az utcza másik vonala, a Habereger-féle telek tüzfala és keritése, és mivel ezen oldalról nem hajlandók a polgári takarékpénztárnak, az utcza nyitással járó költségeiben osztozni, az intézet a Habereger-telek mentén egy két-három méter széles sávot tartott birtokában, mely megakadályozza e szomszédot az utczanyitás előnyeiben e takarékpénztár engedelme nélkül részesülni, mig az utczanyitás költségeihez is nem járul. Steiner Jakab bizottsági tag igazságérzetét a bank ezen körültekintő eljárása különösen bántotta s többszörösen körvonalozta abbeli álláspontját, hogy ő a kövezetbizottságban nem csak a város, hanem a szomszédok jogainak is védelmezője egyben csatlakozott elnöklő Paretz István tanácsos abbeli nézetéhez, hogy a felajánlott utczát illetőleg az ajánlattevő pénzintézettel szemben ugyanazon szabályok alkalmazandók, mint a melyek a többi utczák kövezése és csatornázása körül az ottani háztulajdonosokkal szemben alkalmaztatnak, s hogy eszerint a város csak ugy vállalkozzék az utcza szabályozása- és kikövezéséhez, ha a pénzintézet is hozzájárul a szabályzatok követelte részben a kövezés- és csatornázáshoz. A bizottság az ő megállapodásában eltért némileg ezen rideg felfogástól, méltányolván azon körülményt, hogy ama helyen csak akkor lesz utcza, ha a polgári takarékpénztár átadja, s a szabályok csak akkor jöhetnek alkalmazásba, ha előbb a kikötött feltételek mellett a ma még magántelekből utcza lesz. Steiner Jakab külön véleményt akart jegyzőkönyvbe vétetni, s mivel ezt a bizottság el nem fogadta, fenntartotta magának a közgyülésen fejteni ki saját külön álláspontját.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** Aradváros közigazgatási bizottsága tegnap délután tartotta ülését Fábián László főispán elnöklete alatt a városháza emeleti kistermében. A polgármester havi jelentése tudomásul szolgált. A jelentések alapján kitünik, hogy a mult hóban befolyt egyenes adóban 19,441 frt 20 kr, hadmentességi dijban 216 frt 30 kr. 1892. évi április hóban befolyt egyenes adóban 19,316 frt 43 és fél kr, hadmentességi adóban 139 forint. Többlet egyenes adóban 124 forint 76 és fél krajczár, hadmentességi adóban 77 frt 30 kr, czukor és husfogyasztási adóban 5112 frt 6 kr, sör- és boradóban 12,387 frt 32 kr, szeszadóban 30,276 frt 95 kr, határvámban 4647 frt 50 kr, dohányadóban 53,239 frt 85 és fél kr, sójövedékben 23,847 frt 88 kr, betegjárulékban 566 frt 50 kr, bélyegadóban 7119 frt 7 kr, jogilletékben 15,289 frt 70 kr, dijakban 384 frt 99 kr, italmérési illetékekben 21 frt 85 kr, összesen 152,888 frt 90 és fél kr. A kir. főmérnök jelentése szerint az utak állapota kielégitő. A főorvos jelentése szerint a halálozások száma 2 esettel volt nagyobb mint a születéseké. Legtöbbször a kanyaró 13 esettel fordult elő. Elhalt 139 egyén. Trachoma még áll. A tanfelügyelő jelentése szerint az iskolák rendben vannak. Dicséret illeti Tyoszits János szerb tanitót a gyermekek hazafias szellemben való neveléseért. — A fogházban 103 egyén volt letartóztatva. 6 rab beteg. Az árvaügyek elintézést nyertek. A befolyt pénzek különböző intézeteknél vannak gyümölcsözőleg elhelyezve. — Ezzel, több apró ügy elintézése után az ülés véget ért.

— **Gyilkosság Geszten.** Geszten borzalmas gyilkosság keltett izgalmat. A szántóföldön megaludt vértől foltos ruhában, átszurt mellel találták Tárnok Pétert. Az ugrai csendőrséget azonnal talpra állitotta a rémtett hire. A nyomozás néhány órai fáradhatlan utánjárás után nem maradt eredmény nélkül. A büntény elkövetésével Tárnok Sándort, a megöltnek édes testvérét gyanusitják, ő ugyanis engesztelhetetlen gyülölettel viseltetett a megölt iránt s érdekében állott, hogy eltegye láb alól. Tóth Imre járásbiró a járásorvossal együtt kiment a helyszinére a vizsgálat és bonczolás megejtése végett.

— **Csaba a dohánygyárért.** Csaba város támaszkodván Wekerle Sándornak tavaly tett igéretére, a napokban ujra deputácziót küld a miniszterhez a felállitandó dohánygyárak egyikét Csaba városának kérvén. A város telket adingyen a gyár czéljaira. Felállitását jelentékenyen sürgeti a még mindig mutatkozó munkás elégületlenség és az, hogy Csaba környéke, főleg Kigyós egymaga képes biztositani a gyár anyagát, a kigyósi dohányfaj jelességét maga Wekerle Sándor miniszterelnök is elismerte annak idején.

— **Tolvaj népnevelő.** Az aradi román preparandiának egy jól fejlődő csemetéjét tolonczolják ma vissza hazájába — Kalácsára. Az ipszét Muntyán Miklósnak hivják, s olymódon lépett fel, hogy sorra járta a kiadandó lakásokat, s — mindegyiket bérbe vette, de csak egy rövid félórácskára. Ez idő alatt azután kellő méltánylással elemelt egy és más hasznos házi butort, mint téli kabátot, ruhanemüt stb. Ezeket aztán eladta, elkártyázta, vagy pedig a Weisz-féle menhely-intézetbe szállitotta. A rendőrség e naiv dolgokért elővezette, hol beismerő vallomást tett. Nyáry Béla alkapitány azután ügyessége elismeréseül átkisértette a vizsgálóbirósághoz, s kiutalványozta részére az ingyen menetjegyet. Szép népnevelésügyi bajnok!

— **A kövé vált harminczezer forint.** Majdnem tizesztendős bünügyben akadt a bécsi rendőrség biztosnak látszó nyomra. 1883-ban a bécsi állampénztár több ládában nagyobb összeget küldött Budapestre a magyar királyi állampénztárnak. Mikor a küldemény Budapestre megérkezett, egyik ládában a jelzett 30,000 frt helyett téglادarabokat találtak. Bécsben és Budapesten folyt a nyomozás, le is tartóztattak sok ártatlan embert, de az igazi bünösnek nem akadtak nyomára. Vasárnap aztán Huber Károly ottani postaszolgát letartóztatták, kinek melléfoglalkozása a háziuri minőség Bécs egyik külvárosában. Életmódja már régibb idö óta feltünt és ezért a rendőrség folyton szemmel tartotta; a tapasztalatok pedig megerösitették a gyanut. Kihallgattatásánál előadta, hogy egy sorsjegyével nagyobb nyereményre tett szert, a mi azonban valótlannak bizonyult. Eddig még nem vallotta be tettét, de nem kételkednek a fölött, hogy Huber követte el a lopást.

— **Mennyi pénz forog?** A függő államadósság ellenörzésére kiküldött országos bizottság Bécsben ülést tartott s az államjegyek forgalma összegét a saját följegyzései alapján 1, 5, és 50 frtosokban 312 millió 465 ezer 236 frtnak találta. A közös pénzügyminiszterium hivatalos közlése szerint a sóbányákra bekebelezett és forgalomban levő zálogjegyek összege 99 millió 528 ezer 150 frt.

— **Abrahám, az enyveskezü némber.** Abrahám Éva egy elveszett hordár-tehetség, mit legjobban bizonyit az a körülmény, hogy egy aradi urhölgy teljes bizalommal adta át neki böröndjét elszállitás végett. Azonban a böröndnem jött meg, sem pedig az, aki elvitte. A nagy próféta Eva nevü utóda ugyanis eladta az egész csomagot, s az inkasszált összegen kéjutazást rendezett a MAV Kurticsig terjedő utvonalán, hol imádottja, egy volt csendőr lakik. Mikor a pénzt „elélték", a volt csendőr ajánlotta balkézfelöli oldalbordájárak, hogy jelentkezzék, mert igy kevésbbé büntetik meg. Meg is tette.

— Hát aztán mért lopott maga? — kérdezé Nyáry, az alkapitány.

— Hát kérem pénzre volt szükségem.

— Ejnye. No lám.

— Meg aztán időszerünek tartottam, hogy a a kedvesemet valami ajándékkal lepjem meg.

— Ez sem rossz. Kellő napokig ingyen szállást fog kapni!

Abrahám módszerrel tehát segitett a lakáshiány mizériáján egyidőre, s megmutatta a törekvöknek a legolcsóbb pénz beszerzési forrást.

— **Diákok gyilkos szövetkezete.** Pétervárott a mult héten a viborgi városrészben egy titkos diákszövetkezetet fedeztek föl és tizennyolcz tanulót letartóztattak. Az egye-

sület nyomára egy gyilkosság vezetett, melyet április 22-én Pljussza állomás mellett, Varsó közelében követtek el. Ezen a napon a pályaházban állomásozó csendőr három fiatalembert látott a vonatból kiszállni és a közeli erdő felé indulni; másnap a parasztok az erdőben egy diáksapkát, egy levágott fejét, egy meztelen testtörzsöt s K. R. G. betükkel megjegyzett fehérnemüt és ruhát találtak. Midőn Kronstadtból az a hir érkezett, hogy az ottani gimnáziumnak egy tanulója eltünt, a csendőrség nyomon követte az eltünt tanuló ismerőseit s a gyanus ifjakat a vasuti személyzettel és a pljusszai csendőrrel szembesitvén, csakhamar kinyomozta a gyilkosokat. Ezek szerencsétlen barátjukat azért gyilkoltákmeg mert ki akart lépni a titkos egyesületből, mert céljait örületesnek tartotta.

— **Öngyilkos betörő.** Békés-Gyulán — mint lapunknak irják — Sztarek József betörő a járásbiróság fogházában felakasztotta magát. Hulláját akkor találták meg, mikor a börtönőr kihallgatásra akarta kisérni.

— **A Roquette napja.** A Roquette tudvalevőleg Párisnak az a fogháza, a honnan a halálra-itélteket a vesztőhelyre viszik. Ennek a börtönnek a lelkésze, Faure abbé most kiadta emlékiratait. Megtudjuk ezekből, hogy Faure abbé eddig 19 gyilkost kisért el a guillotineig, akik közt a leghiresebbek Pranzini, Prado és Eyrand, a Gouffé gyilkosai. A lelkész szerint, a legtöbb halálraitélt az utolsó órában szivesen hallgat a vallás vigasztaló szavaira, de egypárau dühösen utasitották őt vissza. Eyrand például az utolsó perczig átkozódott, szidta különösen egy rokonát, a ki előttevaló este meglátogatta becsületszavára igérte, hogy Carnot megkegyelmez neki. A reggel első sugaraira, mikor a várvavárt kegyelem még sem érkezett meg, Eyrand valósággal őrjöngeni kezdett. Elbeszéli továbbá Faure abbé, hogy ritka elitélt az, aki ő előtte vallomásokat tett, valamennyi ugy megborzadt a guillotine láttára, hogy nem volt képes gondolkozni.

— **Aláásott község.** Zebegény volt urbéresei, e csinos dunamenti községben a szobi járás főszolgabirójának telepengedélye alapján kőbányát nyitottak. A bánya a falunak kellő közepén, a templom, lakóházak s kertek közvetlen közelében van, s miután a terméskő robbantása dinamittal és puskaporral történik, veszélyfenyegeti a bánya környékét s a lakókat. Az is megtörtént ismételten, hogy a robbantások idején a lakók a szabad járás-keléstől el voltak tiltva. Ez ügyben a lakosok orvoslást kerestek s folyamodásuk most van a belügyminiszternél.

— **A hipnozis hatása.** A párisi Charité-kórház hires tanára, Loys legutóbb érdekes hipnotikus kisérleteket hajtott végre egy betegén. Elaltatta a médiumot és azt szuggerálta neki, hogy éhezik és majd meghal az éhségtől. A médium tényleg az éhség minden fázisát elmondta. A tanár azután azt szuggerálta neki, hogy eszik. Erre a médium panaszkodni kezdett, hogy az evés még nagyobb kinokat okoz neki, mint az éhség. A tapasztalás bizonyitja, hogy éhenhaló emberek eledelt csak nehezen tudnak magukhoz venni. Egy másik betegnek a tanár azt szuggerálta, hogy pálinkát iszik és részeg. A beteg tényleg mámoros lett. Székéről fel akart emelkedni, de tehetetlenül visszaesett. A legérdekesebb kisérlet az volt, a mikor ennek a médiumnak a részegségét átvitte egy másik személyre. A tudós tanár a szomszéd betegszobából behivott egy alkalmas férfi-mdeiumot, odaültette szembe az elaltatott nővel s azután mindkettőjük kezébe egy mágnest adott. Rövid idő mulva a másik médiumon is jelentkeztek ugyanazok a részegségi szimptomák, a melyeket a tanár előbb a nőnek szuggerált. Ez tehát a hipnozisnak egy uj módja, a melyet eddig még nem ismertek.

— **Veszett macska.** A kutyamarások napirenden vannak. Most meg már a macskák is elkezdenek marakodni. Tegnap Lénárd Julcsa 28 éves szakácsnét mart össze egy macska. A veszedelmes állatot futás közben eltaposta egy kocsi. Az állatorvos most fogja megállapitani, vajjon veszett volt-e vagy nem. Az asszony Weisz zálogüzlettulajdonosnál volt alkalmazva.

— **Adományok.** Özv. Ransburg Mórné férjének elhalálozása alkalmából 20 frtot adományozott egy felállitandó népkonyha alapjára. — Stéger Julia és Weixelbaum Andor egyenként 3 frt 40 krt adományoztak az árvaházalap javára.

— **Pályázatok.** A pozsonyi kir. törvényszéknél jegyzői állás 2 hét alatt. — A fehértemplomi kir. járásbiróságnál aljegyzői állás 3 hét alatt. — A szigetvári kir. járásbiróságnál aljegyzői állás 2 hét alatt. — A budapesti kir. törvényszéknél irnoki állás 5 hét alatt. — A selmeczi m. kir. bányaigazgatóság kerületében kohótiszti állás 3 hét alatt. — A ráczkevei kir. járásbiróságnál albirói állás 2 hét alatt. — A turócz-szent-mártoni kir. járásbiróságnál aljegyzői állás 3 hét alatt. — A győri kir. itélőtáblánál birói állás 2 hét alatt.

— **Apró hirek.** Budincz községben mult szerdán a görög-keleti iskolába ismeretlen tettesek betörtek és az iskola pénztárát kifosztották. — Bánffy-Hunyadon néhány nap előtt nagy tüz volt, a melyet azonban szerencsére lokalizálták. — A kieli hadi kikötőben nemrég a Helena gőzhajó felboritott egy bárkát. Husz ember a vizbe esett, a kik közül hét a habokban lelte a halálát. — Manszigetén tegnapelőtt erős földrengés volt, mely sok házat megrongált és eldöntött. — A bécsi sztrájkoló munkásnők gyülést tartottak, melyen elhatározták, hogy folytatják a sztrájkot, mig követeléseiket, nevezetesen a tiz órai munkaidőt keresztül nem viszik. — A hamburgi Bieder czég rézmüveiben vasárnap este nagy tüz ütött ki, a melyet három órai munka után elfojtottak, a kár jelentékeny. Az ércraktár és a malommüvek elpusztultak.

Gyászrovat.

† **Szekula Sabin Corjolán** drnak, a tragikusan elhunyt egyéves önkéntesnek vasárnap délután 3 órakor nagy részvét mellett ment végbe temetése a Tököly-téri gör. kel. román templomból. A temetésen egy csapat katonaság volt kivezényelve s megjelent a tisztikar számos tagja is. A gyászmenet alatt a háziezred zenekara gyászindulót játszott.

Egyletek, Társulatok.

(*) **Az aradi polgári jótékony egylet** vasárnapra hirdetett közgyülése — miután a tagok kellő számban meg nem jelentek, megtartva nem lett. A közgyülés uj határnapja a következő vasárnap.

(*) **A „Kölcsey-dalkör"** választmánya ma este 8 órakor tartja rendes ülését a ker. akadémia épületében, hova a t. választmányi tag urakat ezuttal is meghivja az — elnökség.

(*) **„Az első aradi betegsegélyző és temetkezési egylet"** f. évi junius hó 4-én délelőtti 11 órakor gyüléstermében (Szabadságtér 11. szám I. em.) érdemdus elnökének, Kohn S. N. élethü olajfestményü arczképét elhelyezi és leleplezi. Ezen actus ünnepélyesen történik, melyre az egylet tiszteletbeli tagjai és társegylet tiszteletbeli tagjai és a társegyletek elnökségei meghivatnak. Ezek ünnepélyes alkalomból este a városliget nagytermében diszvacsora tartatik, melyen az erre meghivottak és minden egyleti tag részt vehet. Az egyleti tag köteles az ivtartó kezébe 1 frt 50 krt a teritékért előlegesen lefizetni. Ezen ünnepély sikeres keresztülvitelére három bizottság alakul, s pedig: ünnepélyt rendező bizottság Tedeschi Viktor alelnök elnöklete, meghivó bizottság dr Steinhardt Mór elnöklete és diszvacsorát rendező bizottság Novotny Lajos elnöklete alatt. A meghivókat a legközelebbi napokban szélküldik. A részletes programm közöltetni fog.

(*) **Az aradi ipartestület** elöljáróságának tegnapi ülésén a következő házépitési részjegyek huzattak ki: 158, 472, 307, 360, 287, 459, 268, 440, 91, 207, 283, 195, 166, 98, 201, 421, 321, 183, 480, 267, 391, 314, 363, 23, 43, 389, 193, 454, 154, 388. Ezen részjegyek értéke mától fogva a délelőtti órákban kifizettetik az ipartestület pénztáránál,

Mulatságok.

Május 10. A polgári finiskola majálisa (Csálai erdő.)

Május 22. A battonyai vöröskereszt-egylet fényes tánczvigalma.

Május 27. Az aradi kir. főgymnasium ifjuságának majálisa (Csálai erdő.)

Junius 1. Az aradi hadász- és hadastyán-egylet juniálisa. (Csálai erdő.)

Junius 4. A magyarvárosi asztaltársaság juniálisa (Csálai erdő.)

(=) **Juniálist** rendez az aradi hadász- és hadastyán-egylet az ujonnan alakitott közös zenekar felszerelésének fedezése czéljából junius hó 1-én (urnapkor). A rendező bizottság a meghivók szétküldését e hét végén fogja eszközölni. Mint bennünket értesitenek, ez a mulatság oly arányu lesz, a milyent e két derék egylet vezetőitől várhatni. A rendező-bizottság tegnap tartott ülésén a teendők végzésével Keppich Zzigmond, Weisz Mór, Stojka József és Kalmár Nándor bizattak meg. A belépti dij személyenkint 50 kr, családonkint 1 frtban állapittatott meg.

Szinház, irodalom és müvészet.

* **Fővárosi müvészek Aradon.** Érdekes szinházi estékre van az aradi lelkes müpártoló közönségnek kilátása. A szinészegyesület ugyanis egy nemes eszmét óhajt megvalósitani: a szinészmenházat, melyben a magyar szó elaggott hirdetői nyernének ápolást. Tekintettel tehát arra, hogy az épitkezéseket már a jövő évben meg óhajtják kezdeni, több vidéki városban előadásokat rendeznek a menház javára. Tegnap lenn járt Aradon Bényei István, mint a szinészegyesület kiküldöttje, s a városi szinház átengedéseért adott be folyamodványt a polgármesteri hivatalhoz, hogy a pünkösdi ünnepek alatt a főváros előkelő müvészeiből alakult társasággal itt előadásokat tarthasson. A fővárosi szinésznagyságok között valószinüleg megláthatjuk Küry Klárát, az ünnepelt népszinházi primadonnát is. A szinház — tekintve a nemes czélt — valószinüleg tömve lesz.

* **Bódé Nagyváradon.** Küzdenek a szinészek Nagyváradon első sorban az időjárás viszontagságaival, másodsorban a szereppel. Az odavaló sajtó csak Balassát és Fenyvessit dicséri meg az „Uj czég"-ben. A többiekre vonatkozólag igy folytatja: „Tompa, (számoljunk le egyszer már vele is) bár tüz, alak, organum, értelmes, tagolt dikczió és még sok, egy eleven fiatalsággal együtt járó előnyös szinpadi kellék fölött meglehetős adagokban rendelkezik, rendkivül sokban csiszolásra, kitartó tanulmányra és állandó tanitásra is szorul. Meg kell neki tanulnia első sorban, hogy szinpadon se mozogjon másként a szinész, hanem ugy, mint az életben. E végből rázza le már magáról a sziniiskola porát: a merev tartást testben és gesztusban, a feszességet minden mozdulatában, még toilette-jében is, a csaknem chablonszerü egyformaságot, melyben csaknem jelenetenkint ugyanaz Tompa, a kirivó arczjátékot és szemforgatást, gyakran mereveséget is, mindenekfölött pedig azt a bántó álpáthoszt, mely még a legközönségesebb társalgásban is erőt vesz rajta. Tessék végre okosabban megválasztani az alaphangot, azt kellőkép modulálni, hevét emelni, vagy lejebb ejteni, hogy — mint tegnap is — a legerősebb kitöréseknél se legyen képes figyelmesebbé tenni a nézőt, mint a minő figyelmes irányában minden jelenetnél. — Ezek oly külsőségek, a miket könnyen elsajátithat még egy — szini tanodát végzett szinész is, ha egyébként annyi sok jó tulajdonsággal bir hozzá, mint ő. — Főleg ezeknek köszönheti, hogy tegnap is az alapjában egyébként megértett Renéje a nagyuri vágytól elkapott, szereplési viszketegbe esett uj párisi czégtulajdonos helyett egyébnek se tünt föl, csak egy ugrifüles, szeleburdi, gyerekférjnek.

Angyal Ilka Klériján minden meg volt (még egy nagyon izléses toilette is) a vagyonos középosztály meghóditott párisi nőjéből, csak a kellő — tüz nem, s a kellő szenvedély. Játéka, minden szellemessége, intelligenciája s kifejező ereje daczára csak ezért nem hatott jobban."

* **Millenniumi zenemü-pályázat.** A pesti könyvnyomda-részvénytársaság a millennium alkalmából három zenemü szerzésére hirdet pályázatot. Kivántatik 1894. október elsöi határidőre egy kiállitási ünnepinyitány zongorára. Dij 200 aranykorona. — A millenniumi szo-

náta 1895. január 1-ig nyujtandó be a magyar zene fejlődését tükrözve vissza. A legalább három tételből álló szonata dija 600 aranykorona.* — Végül kivántatik egy kiállitási dal 1894. október 1-ére. Dij 300 aranykorona. Valamennyi zenemü első és főkelléke az eredeti magyar stylus. Pályázó csak magyar honpolgár lehet.

Törvényszék.

§ **Madarász.** Nem operette, hanem vigjáték, amely üléssel végződött. Az első felvonás a nagyerdőben játszik, a hol Lojzer Károly aradi stiglinczkedvelő ül egy hivó-madárkalitka mellett. Jobbról beképelve jönnek Bartha Venczel és Kászonyi Lajos madártalan madarászok. A les el van rontva. Barthának jó a memoriája. Figyelmeztéti Lojzert, hogy igért neki egy stiglinczet s kéri, adjon egyet a hivók közül. Lojzernek rossz a memoriája. Nem emlékezik az igéretre. Bartha felragadja a kalitot s mind a három madárral elfut. Lojzer utánna. Zaj. Káromkodás. Bartha és társa hazaviszik a madarakat, Lojzer szalad a rendőrségre. A második felvonás első jelenete a házmesternél, a hol Bartha a házmesterkisasszonynak ajándékoz egy madarat s a kisasszony kegye jeléül mosolyg, a második jelenete pedig a rendőrségnél játszik, a hová Barthát a rend kiküldött szorgos örével szemben követett goromba eljárás után járőrség czipelte be. A kapitány annak a megállapitásán töpreng, hogy az a három madár jogszerint kinek fütyül? Bartha beismer, átkisérik társával együtt a vizsgálóbiróhoz. Ez a második felvonás finaléja. Következik 8 évi időköz után a harmadik felvonás. Ez tegnap játszott az aradi törvényszék végtárgyalást tartó büntető tanácsa előtt. Az ügyész Barthát és társát rablásért kéri elitélni. A törvényszék összesug, ő sem tudja megállapitani, hogy a stiglincz kinek fütyül s kimondja a végszót, mely Barthára lopásért 4 heti, Kászonyira pedig ugyanazért 2 heti fogságot ró. A függöny legördül. Az indulóhoz a börtönör szolgáltatja a — kiséretet.

§ **Sulyos vád** terhe alól mentette fel tegnap az aradi törvényszék Harmat Mátyás és Almási József aradi munkásokat. Az eset a következő. Az állomásfönökmegbizásából 57 zsák csöves kukoriczát szállitottak egy vasuti tolókocsin. Alig értek ki a pályaudvarból Gying Gusztáv 14—15 éves fiu felugrott a kocsira. Elkergették. Ekkor, hogy észrevétlenül kocsikázhassék, elöl akart felugrani a kocsira, de valahogy a kerekek alá került s szenvedett sérüléseibe belehalt. A munkásokat gondatlanságból eredő emberölésért helyezték vád alá. A törvényszék, miután beigazoltatott, hogy a hátul ülö munkások az elöl felhalmozott zsákoktól nem láthatták a fiut, a sulyos vád alól mindkettőjüket felmentette.

§ **Elitélt váltóhamisitó.** Mitrics Nika szabadhelyi lakos egy Mitrics Vásza és Mitrics Alexa aláirással ellátott 40 frtos váltót számitoltatott le a Viktória takarékpénztárnál. Lejáratkor nem fizetett, a váltót pereltek s ez alkalommal kisült, hogy mindkét forgatói aláirás hamisitva van. Tegnap tartotta meg az aradi törvényszék ez ügyben a végtárgyalást, melyen Mitrics Nikát 6 havi börtönre itélte.

§ **Az első sajtótárgyalás.** A nagyváradi esküdtszék előtt e hó 25-én fog lefolyni az első sajtótárgyalás. Az esküdtszék a Justh-Rácz-féle sajtóperben mond verdiktet.

§ **Monstre kereset.** A bécsi törvényszék polgári osztálya előtt Czizer János és Schoderbeck Lajos épitési válalkozók 536,609 frt 41 kr összeg erejéig pert inditottak az udvari burgszinház és más középületek létesitéséből eredő igényeik alapján. A felperesi kereset 1196 oldalra terjed; minden egyes iv 36 kros bélyeggel van ellátva.

Táviratok.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 8. (Saját tudósitónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósitónk a következőket sürgönyzi:

Szilágyi Dezső nagy hatással polemizált Horváthtal, majd Vasits Gyula szólt a javaslat mellett.

A vitát holnap folytatják.

Atzél és Kálnoky.

Budapest, május 8. (Saját tud. táv.) A »Kolozsvári Ellenzék« párbeszédet közöl Atzél és Kálnoky külügyér között. Atzél ma kijelentette képviselő ismerősei előtt, hogy a leirás csak részben áll. Atzél kijelentette — a beszélgetésben — hogy a Tisza-klikk ellen irányul összes törekvése, valamint Wekerle fuziójára Apponyival. Kálnoky nyilatkozatai olyan hézagosak, hogy a beszélgetés ennek hiánya folytán jórészt érdektelen.

A bolgár fejedelem utja.

Fiume, május 8. (Saját tud. távirata.) A bolgár fejedelem ma megérkezett, de a hajón maradt. Holnap Budapesten át Sófiába utazik nejével együtt.

Közgazdaság.

= **A városi legelők.** A városi legelőkre már ki kellene bocsájtani a marhákat, azonban a gazdasági szék tekintettel az esőzésekre, azt még nem tartotta időszerünek. Ha az idő holnaputánig jóra fordul, ugy 15-én, ha esős marad 20-án bocsájtják a legelőkre az állatokat.

= **Kipróbálási versenyek.** A mezőhegyesi állami méntelepen a fiatal kanczák kipróbálási versenyei — mint nekünk irják — e hó 23-án délután és 24-én délelőtt fognak megtartatni.

= **Takarmány kerestetik.** A földmivelésügyi miniszter fölszólitást intézett a megye alispánjához, hogy tegyen sürgösen jelentést arról, hogy a megye területén kapható-e takarmány és korpa, s ha igen, mennyi kapható? A kereskedelmi miniszter egyidejüleg tudatja, hogy takarmányprést dijtalanul bocsájt rendelkezésre, a szállitmányokra nézve pedig rendkivül kedvezményes viteldijakat állapitott meg az összes közlekedési vonalokra.

= **Budapest kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.** 1893. évi május. hó 6. Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendü: Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) 46—47 krig Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban) 46—47 krig. Fiatal nehéz (pkint 320 klgon felüli sulyban) 49.5—50.5 krig. Fiatal közép (pkint 251—320 klgr. sulyban) 50—51 krig. Fiatal könnyü (pkint 250 klgr. terjedő sulyban) 48—49.5 krig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 46—47 krig. — Közép (pkint 220—280 klgr. sulyban 46—47 krig. — Könnyü (pkint 220 klgrig terjedő sulyban) 47—48 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kilogron felüli sulyban) 47.5—48.5 krig. — Közép (pkint 220—260 kilogr. sulyban) 47.5—48.5 krig. — Könnyü (pkint 220 klgrig terjedő sulyban) 46—47 krig. Sertéslétszám: 1893. május hó 4-én volt készlet 173,537 darab. 1893. május 5-én felhajtatott: 996 db. 1893. május 5-én elszállittatott 1594 db. 1893. május 6-án maradt készletben 172,939 drb — A hizott-sertés üzletirányzata: kellemesebb.

Szeszüzlet.

— Május 8. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 53.—, kicsinybeu 53.50 hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1893. május 8.

Magyar aranyjáradék 6%	—.—
Magyar aranyjáradék 4%	115.20
Magyar papirjáradék 5%	94.50
Magyar vasuti kölcsön	123.50
Magyar keleti vasuti államkötvény I. kibocsájtás	—.—
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kibocsájtás	—.—
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kibocsájtás	121.—
Magyar földtehermentesitési kötvény	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvény záradékkal	—.—
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény	—.—
Temes-bánáti földtehermentesitési kötv. záradékkal	—.—
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	—.—
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	—.—
Magyar szőllődézsmaváltsági kötvény	—.—
Magyar nyereménysorsjegy-kölcsön	151.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	142.—
Osztrák járadék papirban	98.—
Osztrák járadék ezüstben	97.75
Osztrák járadék aranyban	117.20
1860-iki államsorsjegyek	148.50
Osztrák-magyar bankrészvény	982.—
Magyar hitelbank-részvény	392.—
Osztrák hitelintézet-részvény	336.90
Ezüst	—.—
Cs. és kir. arany	5.78
20 frankos arany (Napoleondor)	9.74
Német birodalmi márka	60.10
London	123.—
20 márkás arany	12.—

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny" távirati tudósitása. —

Budapest, május 8. d. u. 5 óra.

	Gabona	Fajt	Irányzat	100 kilogramm frt
Nagyértékű	Buza	bánsági	lanyha	8.05— 8.45
		tiszavidéki	„	8.20— 8.75
		pestvidéki	„	8.15— 8.70
		fehérmegyei	„	8.15— 8.70
		bácskai	„	8.20— 8.75
		észak-magyarországi	„	—.——.—
	Rozs	—	szilárd	7.25— 7.30
	Árpa	takarmány	szilárd	6.10— 6.35
		égetni való	„	6.50— 6.65
		sörfőzdei	„	6.90— 8.40
	Zab	—	szilárd	6.20— 6.50
	Tengeri	bánsági	szilárd	—.——.—
		másnemü	„	4.90— 4.95
	Káposzta-repcze		szilárd	—.——.—
	Köles	—	szilárd	4.30— 4.60
Szabályszerű határidőre	Buza	tavaszra	szilárd	8.29— 8.31
		junius 1894	„	—.——.—
		őszre	„	8.05— 8.07
	Tengeri	május-junius 1894	szilárd	4.89— 4.91
		szept-október 1893	„	5.10— 5.12
	Zab	Budapest sz. tavaszra	szilárd	6.17— 6.19
		Budapest sz. őszre	„	—.——.—
	Káposzta-repcze	aug.-szeptember 1893	szilárd	15.45—15.55

Szerkesztői üzenetek.

K. M. (H.-M.-Vásárhely.) Köszönjük. Legközelebb sorát ejtjük.

S. E. (Arad.) Sok benne a holdvilág. Ha átdolgozná, még lehetne belőle valami. Három napig kivételesen megőrizzük a kéziratát.

Vizjelzés.

1893. évi május hó 8-án reggel 8 órakor észlelt hőmérsék, időjárás, vizállás.

Észlelési állomás		Hőmérsék C°	Időjárás	Vizállás czimétr.
Maros	Branyicska	+ 1°	havas	+ 172
„	Arad	+ 6°	esős	+ 14
„	Makó	+ 8°	esős	+ 136
Tisza	Szeged	+ 7°	esős	+ 323
3-as Körös	Gyoma	—	—	—

A + jel a 0 felotti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
Arad, 1893. május 8.

A m. kir. folyammérnöki hivatal.

Idegenek névsora Aradon.

— Május 8. —

Fehér Kereszt szálloda: Neubauer J. gyáros, Budapest. Deutsch Zsigmond kereskedő, Hatvan. Neuberger J. magánzó, Nagyszeben. Turek József magánzó, Borosjenő. Jahn Vilmos magánzó, Temesvár. Incze Lajos vállalkozó, Nagyvárad.

Vass szálloda: Ilics István kereskedő, Arad. Halmágyi Arnold hivatalnok, Arad.

Magyar Korona szálloda: Marek Aranka pénztárosnő, Pécs. Fürst Emil kereskedő, Budapest.

Három Király szálloda: Bárdy N. jegyző, Soborsin. Veszelka József vendéglős és mészáros és családja, Galiczia. Hozalible N. magánzó, Lion. Velics Hugó magánzó, Dézna. Sándor Flórián kovács, Temesvár.

Arany Kulcs szálloda: Rajkó Róbert főgépész, Gyulavári.

Felelős szerkesztő: **Vass Géza**
távollétében a szerkesztésért felelős: **ifj. Gily Ede**

Vendéglő a „magyar koronához"
(Petőfi-utcza 9.)
Ma kedden, 1893. május hó 9-én
Vendégjátéka a budapesti első
ORPHEUM-TÁRSASÁGNAK
(Goldberger J. igazgatása alatt,)
Ma utoljára
A kalabriászjáték.
Ma először:
A tizenharmadik köpenyeg
énekes játék.
ROHMES
egészen uj müsorral, és az egész személyzet közremüködésével.
Elöadások már csak rövid ideig!
Elökészületben
Egy vegyes házasság.
Naponkint uj és illedelmes gazdag müsor, melyen családok is részt vehetnek.
Kezdete este 8 órakor. Belépti-dij 50 kr.
Izletes ételek, kitünő italokról, ugy pontos kiszolgálatról gondoskodik s számos látogatásért esd tisztelettel
SCHREYER FERENCZ,
vendéglős.

5053 | 893. sz. 353 1—2

Árlejtési hirdetmény.

Közhirré tétetik, hogy az aradi m. kir. államjószágigazgatóság kezelése alatt álló **aradi kincstári palota kitatarozása** iránti munkálatoknak vállalat utjáni biztositása czéljából a nagym. m. kir. Pénzügyminiszteriumnak folyó évi márczius hó 17-én 16131. szám alatt kelt engedélye alapján az aradi m. kir. jószágigazgatóságnál **folyó évi május hó 15-én délelőtt 9 órakor** irásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés tartatik.

Vállalkozni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át bánompénzül az árlejtési bizottság kezeihez letenni vagy pedig azt az 50 kros bélyeggel ellátott irásbeli zárt ajánlathoz csatolni.

Az irásbeli zárt ajánlatokban a vállalati összeg nemcsak számokkal vagy százalékban, hanem összegekben szóval is kiirandó és világosan kijelentendő, hogy vállalkozó a költségvetést és feltételeket, melyeket aláirni is köteles, ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti.

Oly vállalkozók, kik a kincst. uradalomnál vállalt munkálatokat nem kielégitőleg teljesitették, vagy végre kik nyereményvágyból eredő büntettért elitéltettek, az árlejtésben részt nem vehetnek.

A részletes árlejtési feltételek és költségvetési okmányok alólirt m. kir. államjószágigazgatóságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A kikiáltási összeg 1540 irt 71 kr. és ezenkivül a Stoll Károly volt vállalkozó terhére eső, általa azonban nem teljesitett munkálat összege 132 frt 60 kr.

Aradon, 1893. évi május hó 4-én.

A m. kir. államjószágigazgatóság.

(Utánnyomat nem dijaztatik.)

5788. kh. 359 1—3

Hirdetmény.

Az 1888. évi VII. t.-cz. 17. §-a s az erre vonatkozó 40000 | 888. sz. magas miniszteri rendelet 56. §-a alapján, a már számba vett s telelő helyökről közös legelőre hajtandó házi állatok állatorvosi megvizsgálása és megbélyegzésére következőket rendelem.

1. Belváros, Sarkad, Pernyáva és Ujtelepen levő, a csordába hajtandó szarvasmarhák állatorvosi megvizsgálása f. hó 10-én reggel 7 órától a befejezésig a nagy vásártéren tartatik meg.

2. Gáj, Séga, Poltura külvárosokban levő, a csordába hajtandó szarvasmarhák, valamint a ménesre bocsájtandó lovak megvizsgálása és bélyegzése f. hó 10-én reggel 7 órától délig Gáj, Gizellatér, mig a tanyákon levő szarvasmarhák és lovak megvizsgálása és bélyegzése ugyanaznap d. u. 2 órától a Turray-féle csárda előtti országuton a befejezésig tartatik meg.

3. A nagy gulyára és szüz gulyára menő szarvasmarhák, valamint a belvárosi ménesre menő lovak megvizsgálása és bélyegzése f. hó 15-en reggel 7 órától a befejezésig a már kitüntetett helyeken lesz megtartva.

4. Vizsgáló biztosokul a vásártérre Joó Béla rendőrfogalmazó, Varga János állatorvos urak, a bélyegzéshez Gajda Gábor rendőr őrmester, mig Gájban és a külhatárban tartandó vizsgálatokhoz Madarász Antal alkapitány, Révész Gyula állatorvos, a bélyegzéshez Suchy Károly iroda tiszt urak köldetnek ki.

5. Az előállitott állatok gazdái a legelő dij rendezését igazolni, valamint vagy nevökre szóló vagy arra átirt marhajárlatot felmutatni kötelesek.

Felhivatik a város lakossága, miszerint a fent kitett időben és helyre állatait a marhalevéllel és legeltetési jeggyel pontosan előállitsa, mert elmaradás esetén a hivatkozott törvény 151. §. értelmében a mulasztás szigoru büntetést vonand maga után.

Arad, 1893. évi május hó 7.

Főkapitány ur távollétében:

Nyáry Béla,
alkapitány.

Előfizetési felhivás!
„ORIENT"
európai fürdők és szállodák közlönye czimű, havonként háromszor megjelenő, diszesen kiállitott illusztrált folyoiratra.
Az első szám megjelenik 1893. április 20-án
50.000 példányban
magyar-, franczia-, német és angol nyelven.
Előfizetési árak:
Egész évre: 12 korona, fél évre 6 korona, negyed évre 3 korona.
Egyes szám ára 40 fillér.
Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal
263 5—5 **„ORIENT"**
az európai fürdők és gyógyhelyek központi képviselete
BUDAPEST,
IV., Hatvani-utcza 4-ik szám (Dréher-palota).

5014/893 kh. sz. 322. 1—3

Hirdetmény.

Tudomásomra jutott hogy a külvárosokban de különösen Pernyáva területén, a tüzelő helyiségekből kiszedett perjét az utczára, némelyek az udvarra dobják.

Minthogy ezen meggondolatlan ténykedés igen könnyen tüzveszélyt idézhet elő, de köztisztaság szempontjából sem türhető, elrendelem hogy a perjét az udvaron külön e czélra ásott kis átmérőjü gödrökben helyezzék el s minden egyes alkalommal szorgosan fedjék be.

Az ösz beáltával az igy elhelyezve volt perje trágyázásra felhasználható.

A kiknek háza előtt udvarában vagy kertjében ezen hirdetmény kelte után kidobott perje találtatni fog az 1879 XI. t. cz. 141 §. alapján és értelmében fognak büntettetni.

Arad, 1893 április 22-én.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

18207 | 893. sz. *M. kir. államvasutak.*

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége az üzletvezetőség központjában a budapest-keleti, budapest-józsefvárosi-, budapest-ferenczvárosi, kőbánya-hizlaldai állomásain, továbbá a budapest-brucki, budapest-hatvani, dunajobbparti gőzmozdonyu körvasut, győr-fehringi (Fehring kizárólag) szombathely-pinkafői, bobacsáktornyai, ukk-tapolczai, türje-zalász-gróthi kisczell-székesfehérvári, almás-tüzitő-esztergomi, tokod-annavölgysárisápi vonal állomásain, őrházaiban, nemkülönben egyéb épületeiben, továbbá ezen felsorolt vonalakon lévő pályafentartási, osztálymérnökségek és fütőház főnökségek hivatalos helyiségeiben, a budapesti, győri és szombathelyi forgalmi főnökségeknél, valamint a budapesti központi és az állomásokon levő szertárakban levő 467 drb. inga óra, 141 drb. iroda óra, 764 drb. schwarzwaldi óra, 172 drb. zsebóra, 5 drb. kivilágitható állomásl óra, 11 drb. állomási ellenőrző óra fakeretben, 18 drb. Bürck féle ellenőrzési óra jókarban tartását, szabályozását és javitásá f. évi julius hó 1-től kezdve három egymást követő évi időtartamra, azaz 1893. évi julius hó 1-től 1896. junius hó 30-ig szerződésileg biztositani kivánván, arra ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 50 kros bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőségnek 18207 | 93. számhoz" felirattal ellátott, boritékba zárt és lepecsételt, nemkülönben a kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1893. évi május 18-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak bpest-jobbparti üzletvezetősége titkári hivatalához posta utján, térti vevény mellett nyujtandók be; bánatpénz fejében pedig 150 frt, azaz egyszázötven forint készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban a nevezett üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál Budapesten 1895. évi május hó 17-én déli 12 óráig leteendő. Értékpapirok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett tizennégy napnál nem régibb utolsó napi árfolyam szerinti értékben, de nem a névértéken fognak számittatni.

Az órák jókarban tartására szabályozására és jaitvására vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség III. (forgalmi) osztályban (Budapest külső kerepesi-uti házcsoport 2. házában a II. emeleten) vagy a győri és szombathelyi forgalmi főnökségnél a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlatott tevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadták.

Oly ajánlatok, melyek nem az itt felsorolt, összes óráknak jó karban tartására, szabályozására és javitására vonatkoznak, hanem azoknak csak egy részére és a melyekben nem átalány-összeg van kitéve, valamint olyan ajánlatok, melyek a feltételektől eltérnek, vagy a kitüzött határidőn tul érkeznek, figyelemben nem vétetnek.

A magyar kir. államvasutak budapest-jobbponti üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül — tekintet nélkül az ajánlott átalány összegre — szabadon választhasson.

Budapest, 1893. április hó 27-én.

Az üzletvezetőség.

31711/93. szám. M. k. államvasutak.

Hirdetmény.

1. Osztrák-magyar svájczi kötelék.
2. Osztrák-magyar franczia kötelék.
3. Osztrák-magyar bajor kötelék.
4. Osztrák-magyar-délnémet kötelék.
5. Osztrák-magyar-svájcz-délbadeni forgalom.
6. Rajna-Majna átrakodási forgalom.

Kapcsolatban a «Vasuti és Közlekedési közlöny» f. évi márczius 19-iki 34. számában 34711. szám alatt közzétett hirdetménynyel tudomására hozzuk, hogy a fenti kötelékekben jelenleg érvényben álló közvetlen dijszabásokban a cs. kir. szab, déli vasut társaság magyar állomásaira vonatkozó dijtételek további intézkedésig érvényben maradnak.

Budapest, 1893. április hó 19-én.

A m. kir. államvasutak,
a részes vasutak nevében is.

321. 1—3.

Elhizás

és a belső szervek elzsirosodása

nehéz lélegzetvétellel, vérkeringési akadálylyal, szivgyöngeséggel együtt, különös életrendi szabályok követése nélkül is gyógyitható a

REDUKCIO-LABDACSOK

használatával, rendeli Schindler Barnay dr. cs. tanácsos, fürdőorvos Marienbadban és készitik a marienbadi „Adler"-hez czimzett gyógyszertárban.

Kapható minden gyógyszertárban.

Egy doboz ára 2 frt. Vidéki megrendelések 2 frt 20 kr. elöleges beküldése mellett bérmentve vagy utánvétellel küldetnek.

KAPHATÓ:

RING LAJOS

„Angyalhoz" czimzett gyógyszertárában Aradon,

11 9—12 **Asztalos Sándor-utcza I. sz.**

48681/93. sz. M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

(Áruforgalom egyrészt Ausztria-Magyarország, másrészt Németország, Belgium és Németalföld között.)

(Száritott malátatörköly és mindennemü moslék — száritott állapotban, őrölve is — osztályozása.)

Ezen áruczikkek, melyek nevezett áruforgalomban fennálló dijszabáz I. rész szerint eddig kocsi és fuvarlevelenként legalább 10,000 kg. mennyiség feladásánál az osztrák-német határállomáson való átrovatolásra voltak utalva, f. évi április hó 15-től kezdve a szállitási dijnak kocsi és fuvarlevelenként legalább 10,000 kgért való fizetése mellett a II. sz. dijszabási részekben foglalt II. külön dijszabás tételei alapján továbbittatnak, mi mellett az ezen külön dijszabásra fennálló általános határozmányok épségben maradnak.

Budapest, április hóban.

A m. kir. államvosutak,
a részes vasutak nevében is.

ARADI ÉS CSANÁDI EGYESÜLT VASUTAK.

Számadási főzárlat 1892. évről.

Vagyon.

1. Vasutépités:			8.255,700	—
2. Vasutkiegészités és beruházások:			345,176	52
3. Pénztárállás:				
A főpénztárban készlet	4,706	36		
Az állomási pénztárakban készlet	21,506	38	26,212	74
4. Arad-csanádi gazdas. takarékpénzt.: betétek			88,395	60
5. Aradmegye közönsége: hozzájárulásra tartozás	30,000	—		
Cs. és E. Simánd községek: „ „	14,000	—	44,000	—
6. Elsőbbségi részvények:				
Kiadatlan	1.845,700	—		
Kisorsolás gyanánt 1891. évig leirt	32,900	—	1.378,600	—
7. Biztositéki értékpapirok:				
Az igazgatók letéte	22,000	—		
A főpénztárnok biztositéka	1,400	—		
Különféle biztositékok	34,503	—	57,903	—
8. Értékpapir készlet:				
A m. kir. állampénztárnál letett 57000 frt n. é. 5%-os papirjáradék			57,000	—
9. Nyugdij alaptőke:				
Társulati elsőbbségi részvényekben 1429 db	142,900	—		
Ingatlanban	191,272	77		
Az arad-csanádi gazd. takarékpénztárban letéve	27,000	—		
Társulati élvezeti jegyekben	40	—	361,212	77
10. Különféle tartozók:			225,019	36
11. Magán vagyon:				
Ingatlanok, ingók és iparvállalatok	186,485	53		
Különféle anyagkészletek	186,589	80	373,075	33
			11.212,295	32

Teher.

1. Társasági tőke:				
Törzsrészvények	3.160,000	—		
Elsőbbségi részvények	5.058,600	—		
Leirt és beváltott elsőbbs. részvények	37,100	—	8.255,700	—
2. Vasutkiegészitésre és beruházásokra alkotott tartalékalap:			400,000	—
3. Épitésekre forditott üzleti feleslegek:			922,606	21
4. Üzleti tartalékalap:			64,938	16
5. Biztositékok:				
Az igazgatók letéte	22.000	—		
A főpénztárnok biztosit.	1,400	—		
Különféle biztositékok	34,503	—	57,903	—
6. Nyugdijbevételek:			361,609	11
7. Betegsegélyző alap vagyona			14,392	77
8. Váltó:			84,588	33
9. Különféle hitelezők:			551,625	95
10. Nyer. és veszt. számla 1891. évről áthozott tartaléka:			3,302	21
1892. évi üzleti felesleg:			495,629	58
			11.212,295	32

Arad, 1892. december hó 31-én.

Aradi és csanádi egyesült vasutak részvénytársasán:

Purgly János, s. k. **Boros Beni**, s. k.
igazgatók.

Aradi és csanádi egyesült vasutak könyvvezetősége:

Révész Adolf, s. k.
felügyelő.

Jelen számadási főzárlatot a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlitván, átvizsgáltuk és azt tökéletesen rendben találtuk.

Aradon, 1893. évi május hó 7-én.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak felügyelő-bizottsága:

Heinrich Sándor, s. k. felügyelő-bizottsági tag.
Varjassy József, s. k. felügyelő-bizottsági elnök.
Kohányi Mór, s. k. felügyelő-bizottsági tag.

Üzleti számla 1892. évről.

Tartozik.

Kiadások:				
1. Központi igazgatás	66,834	36		
2. Pályafelügyelet és fentartás	173,131	42		
3. Forgalmi szolgálat	184,657	44		
4. Vontatás és műhely	185,873	19		
5. Anyagszerkezelés	5,145	02		
6. Tulajdonkép nem üzleti kiadások	44,061	61	659,703	04
1892. évi üzleti felesleg mint nyeremény			495,629	58
			1.155,332	62

Követel.

Bevételek:				
1. Vasutüzleti bevétel			1.155,332	62
			1.155,332	62

Arad, 1892. december 31-én.

Aradi és csanádi egyesült vasutak részvénytársaság:

Purgly János, s. k. **Boros Beni**, s. k.
igazgatók.

Aradi és csanádi egyesült vasutak könyvvezetősége:

Révész Adolf, s. k.
felügyelő.

Jelen üzleti számlát a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlitván, átvizsgáltuk és azt tökéletesen rendben találtuk:

Arad, 1893. május hó 7-én.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak felügyelő-bizottsága:

Heinrich Sándor, s. k. felügyelő-bizottsági tag.
Varjassy József, s. k. felügyelő-bizottsági elnök.
Kohányi Mór, s. k. felügyelő-bizottsági tag.

Nyomatja és kiadja az „Aradi nyomdatársaság" könyvnyomdája